

ماضی استمراری	ماضی بعید	ماضی نقلی	ماضی ساده
كَانَ يَذْهَبُ می‌رفتم	كَانَ ذَهَبَ رفته بود (بودم، بودی، بود)	قَدْ ذَهَبَ رفته است (ام، ای، است)	ذَهَبَ رفت
ماضی نقلی منفی	ماضی منفی	مضارع نهی	مضارع نفی
لَمَّا + فعل مضارع لَمَّا يَذْهَبُ: نرفته است	لَمْ + مضارع = ما + ماضی لَمْ يَذْهَبْ = ما ذَهَبَ: نرفت	لا + مضارع مجزوم شده لا تذهبا: نروید	لا + مضارع مجزوم نشده لا تذهبون: نمی‌روید
امر	باید + امر	مضارع (تا - برای اینکه)	مضارع (گاهی - گاهاً - شاید)
اِذْهَبْ برو	لِ + فعل مضارع (اول جمله) لِيَذْهَبْ: باید برود	لِ + فعل مضارع (وسط جمله) لِيَذْهَبْ: تا برود	قد + مضارع قد يَذْهَبُ: گاهی می‌رود
مستقبل منفی (آینده منفی)	مستقبل (آینده)	مضارع التزامی	مضارع اخباری
لَنْ + فعل مضارع لَنْ يَذْهَبَ: نخواهد رفت	سَوْفَ / سَيُ + فعل مضارع سَيَذْهَبُ: خواهد رفت	حروف ناصبه + فعل مضارع أَنْ يَذْهَبَ: که برود	مضارع ساده يَذْهَبُ: می‌رود

جواب شرط	+	فعل شرط	+	ادات شرط
مضارع: مضارع اخباری ماضی: هم ماضی می‌تواند معنی شود هم مضارع اخباری		مضارع: مضارع التزامی ماضی: هم ماضی می‌تواند معنی شود هم مضارع التزامی		(إِنْ - مَنْ - مَا - أَيْنَمَا - إِذَا)

مثال: مَنْ دَرَسَ نَجَحَ. (هرکس درس بخواند) موفق می‌شود (موفق شد).

مثال: مَنْ يَعْمَلُ مَثْقَالَ ذَرَّةٍ يَرَهُ. (هرکس ذره‌ای خیر انجام دهد می‌بیند آن را)

جزوه قواعد شب امتحانی دوازدهم

فاعل	اسم مرفوع (مسلّم - مسلمان - مسلمون) بعد از فعل معلوم
مفعول	اسم منصوب (طالب - طالبین) بعد از فعل
مبتدا	اسم اول جمله
خبر	اسم مرفوع بعد از مبتدا اگه نداشتی فعل بعد از مبتدا اگه نداشتی جار و مجرور بعد از مبتدا
ماضی مجهول	(كُتِبَ) (كَتَبَ)
مضارع مجهول	(يَكْتُبُ) (يَكْتُبْنَ)
ترکیب اضافی	اسم + الاسم، اسم + ضمیر + اسم علم
ترکیب وصفی	الاسم + الاسم، اسم + اسم (از نظر جنس، تعداد، اعراب مطابقت دارند (شبيه به هم هستند))
جار و مجرور	حروف جر (ک - إلی - ب - علی - من - عن - فی - ل -) + اسم
نون و قایه	حرف / فعل + ن + ی
اسم فاعل	وزن فاعل: کاتب (نویسنده) (مُ - مَعْلَم (یاد دهنده) ← اسم فاعل (کننده کار)
اسم مفعول	وزن مفعول: مکتوب (نوشته شده) (مُ - مَعْلَم (یاد داده شده) ← اسم فاعل (شده)
اسم مبالغه	فَعَال - فَعَالَه (عَفَّار - عَلَّامَه) ← اسم مبالغه (بسیار + صفت)
اسم تفضیل	(تر - ترین): أَفْعَل - فَعْلَى (اکبر - کبری) ← اسم تفضیل (+ من ← تر از + مضاف الیه ← ترین)
اسم مکان	مَفْعَل - مَفْعَلَه - مَفْعَلَه (مَكْتَب - مَجْلِس - مَدْرَسَه) ← اسم مکان (مکان)

قواعد درس ۱ دوازدهم

حروف مشبّه بالفعل: اِنَّ - اَنَّ - اَنَّ - اَنَّ - لَيْتَ - لَعَلَّ - لَكِنَّ
 (لَيْتَ / لَعَلَّ) + مضارع ← مضارع التزامی (لیت یذهب: ای کاش برود)
 (لَيْتَ / لَعَلَّ) + ماضی ← ماضی استمراری (لیت یذهب: ای کاش می‌رفت)
 لای نفی جنس: لا + اسم بدون تنوین و بدون الِ (لا فِقْرَ اَشَدُّ مِنْ الْجَهْلِ: هیچ فقری شدیدتر از نادانی نیست)

قواعد درس ۲ دوازدهم

حال: اسم مشتق - نکره (بدون ال) - منصوب (ـَین) [نقش صفت نگرفته باشد]
 رأیتُ الولدَ المسرورَ (صفت) / رأیتُ ولدًا مسرورًا (صفت) / رأیتُ الولدَ مسرورًا (حال)
 جمله حالیه اسمیه: و ضمیر +
 شاهدتُ الطفلَ و هو یبتسمُ (دیدم بچه را در حالی که می‌خندید) / شاهدتُ الطفلَ و هو ابتسمَ (دیدم بچه را در حالی که خندیده بود)

قواعد درس ۳ دوازدهم

اسلوب استثناء: مستثنی منه (گروهی که مستثنی از آن جدا شده) + اِلَّا + مستثنی (کلمه بعد از اِلَّا)
 قرأتُ الکتبِ (مستثنی منه) اِلَّا کتاب (مستثنی) اللغه العربیة
 اسلوب حصر: اگر جمله قبل از اِلَّا معنی ناقصی بدهد آن اسلوب حصر خواهد بود و دیگر اسلوب استثناء نیست.
 مثال: لا تعبدوا اِلَّا الله (عبادت نکنید جز خدا را / فقط خدا را عبادت کنید).

قواعد درس ۴ دوازدهم

مفعول مطلق: مصدر هم ریشه با فعل جمله (بر دو نوع تأکید و نوعی است).
 تأکید: اکرمتُه اِکرامًا (قطعاً او را گرامی داشتم)
 نوعی: مفعول مطلق + مضاف الیه (أنظر إلی الدنيا نظراً زاهدين: نگاه کن به دنیا مانند زاهدان) (ترجمه فارسی مفعول مطلق: به مثل، مانند)
 نوعی: مفعول مطلق + صفت (استغفرت الله استغفاراً صادقاً: آمرزش خواستم از خدا صادقانه) (فقط صفت معنی می‌شود).

قواعد درس ۵ دوازدهم

منادی: یا + اسم ← یا علی / اَیُّهَا / اَیُّهَا + اسم مرفوع
 در کلمات «ربّ - اله - اَیّ» حرف ندا «یا» حذف می‌شود و در کلماتی که مقابلشان علامت تعجب هست. ربّنا، آئنا ← یا ربّنا
 انواع منادی
 (۱) منادی مضاف ← یا + اسم + ضمیر / یا باب الحوائج / یا ربّ
 (۲) منادی عَلَم: یا + اسم عَلَم (شخص / شهر / کشور) ← یا علی
 (۳) نکره مقصوده: از نوع ۱ و ۲ نباشد. یا تلمیذ